

Ämne Möte Nationellt råd för patientsäkerhet	Datum 2023-06-07	Tid 09.00-16.00
Upprättad av Louise Djurberg	Justerad av Samtliga deltagare	Signatur
Deltagare Från Socialstyrelsen: Agneta Calleberg, Christian Danielsson, Louise Djurberg, Charlotta George, Carina Skoglund Arbetsmiljöverket , Kersti Lorén, e-hälsomyndigheten , Anette Aronsson, Inspektionen för vård och omsorg (IVO) , Daniel Lilja, Löf regionernas ömsesidiga försäkringsbolag (Löf) Pelle Gustafson, Läkemedelsverket , Torbjörn Söderström, Nationell samverkansgrupp Patientsäkerhet (NSG patientsäkerhet) , Charlotta Nelsson, Nätverket Regional stöd och samverkanstruktur (RSS) äldre och hälso- och sjukvård , Malin Swärd Davidsson, Riksrevisionen , Olof Widmark, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) , Sigurd Vitols, Statens Haverikommission (SHK) , Alexander Hurtig, Strålsäkerhetsmyndigheten , Lena Thorsson Ej närvarande: Folkhälsomyndigheten , Andreas Sandgren, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) , Staffan Arvidsson, Patientnämnden Östergötland , Yvonne Löfgren, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) , Lena Karlsson		

Nr	Ärende	Föredragande	Beslut, åtgärd etc.
1.	Mötet öppnas och presentation i gruppen	Charlotta George	Charlotta George öppnar rådets tolfte möte. Agenda presenteras. Inga övriga frågor anmäls.
2.	Presentationer från Riksrevisionen, Statens Haverikommission, IVO och Arbetsmiljöverket	Olof Widmark, Alexander Hurtig, Daniel Lilja, Kersti Lorén	<p>Presentation av Riksrevisionens granskning av statens arbete mot vårdskador och missförhållanden i vården och omsorgen av äldre. Följande synpunkter kom bland annat upp under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekommendationen till IVO rörande lärandet är central. Lex Maria och lex Sarah är en sjö att ösa ur vad gäller analys. • Som myndighet är det svårt att ge stöd och vägledning i enskilda fall, men det finns möjlighet att ge generell stöd. • Uppföljningsfrågan är komplex, inte minst utvecklingen av indikatorer samt vad vi får ut av våra system. Det finns utvecklingspotential i Sverige vad gäller uppdelningen av missförhållanden/omsorgen och vårdskador/hälso- och sjukvården. • Ingen vet hur många bolag som försäkrar den kommunala hälso- och sjukvården, troligen ett 60-tal. Finns utmaningar i utredningarna, bland annat på grund av bristfällig journalföring. (Riksrevisionen listar i sin rapport, bolag som är medlemmar i pati-

			<p>entförsäkringsföreningen. Enligt 15§ patientskadela- gend ska de försäkringsgivare som meddelar patient- försäkring ingå i en patientförsäkringsförening.)</p> <ul style="list-style-type: none">• Det handlar i grunden om förhållningssätt och inställ- ning till missförhållanden/vårdskador. Det kommer att kräva tid att komma tillrätta med. Men utveckl- ingen mot en nära vård innebär att gränserna kommer att bli mer otydliga mellan kommunal hälso- och sjukvård och regiondriven sjukvård.• Det går att ifrågasätta det nuvarande systemet med spontanrapporteringen av avvikelser. Sannolikt be- hövs en annan systematik. Den tekniska utvecklingen kan innebära möjligheter.• Tydligt att man har kommit olika långt. Kunskapen om den kommunala hälso- och sjukvården är mindre.• Representanter för kommunerna uppger att hand- lingsplanen har gett stöd, men det behövs sannolikt mer tid för arbetet att utvecklas i kommunerna då regionerna redan före handlingsplanen hade ett eta- blerat patientsäkerhetsarbete. <p>Presentation av SHK:s granskning Allvarligt tillbud inom hälso- och sjukvården – fördröjning av vårdförloppet vid can- cersjukdom. Följande synpunkter kom bland annat upp under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Det finns juridiska svårigheter samt ekonomiska im- plikationer. Utredningen och rekommendationerna visar på en komplex verklighet. Det kommunala självstyret är en faktor som måste beaktas.• Remittering, delning av bilddiagnostik, köer, vänteti- der, med mera är frågor som diskuteras nu. Generellt är det områden där det skulle behövas mer nationell styrning och stöd.• Det pågår internationellt arbete om patientinformat- ion mellan länder, med mål att öppna upp inom Europa. Det innebär att de utmaningar som finns na- tionellt följer med.• Dessa frågor tangerar flera av aktörernas ansvarsom- råden.• Frågan kring remittering är mer komplicerad än den kan verka och behöver studeras ur ett systemperspek- tiv.
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none">• Vad kommer befolkningen behöva för information för att kunna navigera rätt i ett decentraliserat system – det är en central fråga. <p>Presentation av IVO:s granskningar av SÄBO, akutsjukhusen, LSS samt estetiska verksamheter. Följande synpunkter kom bland annat upp under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vårdplatsfrågan ger många följd effekter: vardagliga problem får tydliga effekter på patientsäkerheten.• I tillsynen vänder IVO sig till regionledningarna, inte till verksamheterna, och där äger man både primär- och specialiserad vård.• Rätt i sak, men ett högt tonläge kan göra det svårt för vården att ta till sig synpunkterna.• När IVO lyfter enskilda händelser, då instämmer vården. Då IVO aggregerar/generaliserar skapar det ibland kritik.• Alla får möjlighet att redovisa åtgärder i förslag till beslut.• IVO ser också goda exempel. Viktigt att också återkoppla det som fungerar bra.• IVO kan peka på det myndigheten ser i tillsynen och kan återföra resultat aggregerat. Lösningarna, inklusive goda exempel, ligger inte i IVO:s uppdrag. Det är kunskapsmyndighetens uppdrag.• De kunskapsstödjande uppdragen består av olika delar. Exempelvis ska Socialstyrelsen stödja regionernas vårdplats- och kapacitetsplanering (Socialstyrelsen släppte nyss en rapport/delredovisning med förslag på riktvärden för antalet disponibla vårdplatser och beläggningsgrad, Riktvärden för beläggningsgrad och vårdplatser, delredovisning). Handlingsplanen kommer att behöva adressera frågan om stöd. Nationella vårdkompetensrådet har fått uppdrag att ta fram en handlingsplan för kompetensförsörjningen och därtill kommer statsbidragen. Det finns dock inte snabba och enkla åtgärder.• Nationella planer och dylikt, som sträcker sig långt ut i hälso- och sjukvården, är utmanande sett till det kommunala självstyret som sätter begränsningar. Ytterst kan det bli det fråga om rättslig reglering.• Behöver också tänka nytt. Man kan exempelvis fundera på var man ska förlägga sin vård. Sjukhusen kan också börja arbeta mot en närmare vård, nämligen i
--	--	--	---

			<p>patientens hem – liknande sjukhusansluten hemsjukvård.</p> <ul style="list-style-type: none">• Huvudmän och vårdgivare är kreativa för att lösa problemet med vårdplatserna. Det är viktigt att ta med att det kan ge knuffeffekter med nya risker.• De problem vi ser nationellt är även problem internationellt, exempelvis kompetensförsörjningsproblematiken.• Centralt att också lyfta de positiva strömningarna.• Det existerar flera komplexa bilder, alla lika sanna, som man behöver hålla i huvudet samtidigt. <p>Presentation av Arbetsmiljöverkets tillsyn inom vård- och omsorg. Följande synpunkter kom bland annat upp under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Arbetsmiljöverkets bild visar vilka aktörer som behöver vidta åtgärder. De är flera, men IVO och Socialstyrelsen är centrala aktörer.• Brister ska kompenseras och det blir personalen som får springa fortare och kompensera för organisatoriska brister. Det är centralt att belysa.• Inte bara de nyutbildade sjuksköterskorna lämnar, även sjuksköterskor med många år i yrket. Vårdyrkena är inga kall längre.• Det är en bitvis nattsvart bild som målas upp. Inte positivt att endast få denna bild som medarbetare i vården, utan det finns behov av stöd. Dessutom finns verksamheter där det bedrivs en fantastisk vård med medarbetare som trivs.• Den för patienten säkra miljön är den för medarbetaren goda arbetsmiljön. Vi har mycket kunskap. Nu handlar det om att agera och vidta åtgärder.• Uppgifter läggs på, exempelvis administrativa, utan att något annat tas bort. Det blir hinder i förmågan att sköta sitt arbete.• Kontakterna mellan myndigheterna går att utveckla och det finns mycket att vinna på det. <p><u>Sammanfattande synpunkter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Genomgången visar på fyra stuprörsperspektiv – arbetet är inte gjort eller analyserat gemensamt. Det borde man kunna göra i högre utsträckning, exempelvis vid större tillsyner.
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Presentationerna visar att läget är allvarligt. Viktigt att fråga sig vilket systemproblem som har lett till det. • Önskan om konkretion. Samordningsvinster kan göras. Då behöver vi påbörja diskussion om hur.
3.	Implementeringen av handlingsplanen - status	Pelle Gustafson, Carina Skoglund, Christian Danielsson, Louise Djurberg	<p><u>Redovisning av arbetsutskottens arbete:</u> Arbetsutskott 2 har slutredovisat med en matris/modell för uppföljning. Löf driver arbetet vidare. Modellen ska nu pilot-testas i region Dalarna. Vissa resultat en bit in på hösten är förhoppningen och en utökad pilot om det fungerar bra. Vill gärna testa i kommunal verksamhet också. Följande framkom bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centralt att hålla samman arbetet nationellt, inte minst med NAG uppföljning, för att undvika spretighet och hålla den röda tråden. <p>Arbetsutskott 1: utveckla indikatorer och mått baserat på ramverket för uppföljning och identifierade utvecklingsområdena i ”baslinjemätningen”. Förslag på prioriterade områden för uppföljning har tagits fram. Det handlar mycket om struktur- och processmått och de är av systemöverövergripande karaktär. Arbetsutskottet har avslutats och lämnar över utvecklingsarbetet till NAG uppföljning patientsäkerhet samt Socialstyrelsens arbete med indikatoruppföljning. Följande framkom bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NAG:ens första uppgift är att kartlägga av vad som följs i regionerna. • Vi lägger grunden för något som får växa till och bidra till ett kunskapsunderlag år framöver. • En fråga är vad som behövs för att kunna jobba på lokal nivå. En annan är vad som behövs och önskas på nationell nivå. • Vårdplatser, kompetensförsörjning, beredskap är centrala och efterfrågade områden på nationell nivå. Vi nationella aktörer, behöver paketera det vi ser ur patientsäkerhetsperspektiv. • Redovisning av NAG:ens kartläggning samt Socialstyrelsens arbete på nästa rådsmöte. <p><u>Enkät till regioner och kommuner:</u> Genomgång av powerpointpresentation. Följande framfördes bland annat under diskussionen:</p>

			<ul style="list-style-type: none">• Mallen för patientsäkerhetsberättelsen har anpassats till handlingsplanens struktur. Tanken är att underlätta och signalera att arbetena hör samman.• Centralt att börja arbeta med uppföljning av handlingsplanens effekter, men det tar tid att omsätta handlingsplanen till mätbara resultat. Det handlar om mognad.• En viktig fråga är hur vi bäst stödjer kommunerna, nationellt. <p><u>Uppföljning och uppdatering av handlingsplanens insatser:</u> Enkät till rådets aktörer under hösten. Syfte: följa genomförandet av de nationella åtgärderna i handlingsplanen och få en bild av hur långt arbetet har kommit. Det är också ett viktigt underlag i rapporteringen till Socialdepartementet samt i utformningen av fortsatt samordning och stöd. Följande framfördes bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Inte helt lätt, men oavsett viktigt och bra att uppföljning görs.• Centralt med det interna handlingsutrymmet, oavsett om patientsäkerhet finns angivet i instruktion, uppdrag, eller dylikt. Det kan man arbeta med på olika sätt, exempelvis kartläggning av förekomsten av patientsäkerhet i interna styrdokument, analys av behov av intern handlingsplan, bildande av patientsäkerhetsgruppering, med mera.• Enkäten behöver förankras internt. Därför behov av tillräckligt med svarstid. <p><u>Nationell patientsäkerhetsdag 12 september:</u></p> <p>Socialstyrelsen arrangerar en nationell patientsäkerhetsdag den 12 september i Stockholm. Information har gått ut tidigare. Önskvärt att rådets aktörer närvarar. Det finns möjlighet till ståbord. Årets tema har särskilt fokus på patienten som medskapare för en säker vård. Planerar för patientrepresentation under dagen. De som vill delta under dagen behöver anmäla sig via länk här: Nationella patientsäkerhetsdagen 12 september</p> <p>Den internationella patientsäkerhetsdagen 17 september har samma tema. Mycket aktiviteter planeras i sjukvårdsregionerna veckan efter, som börjar med den 18 september. Följande framfördes bland annat under diskussionen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Centralt med tillgång till material som tas fram nationellt. Det ger effekt på lokal nivå.
--	--	--	--

4.	Skrivelse till Socialdepartementet	Charlotta George	Bordläggs till nästa möte.
5.	Avslutning	Charlotta George	Nästa möte den 6 november, heldag. Avslutande reflektioner kring dagens möte: <ul style="list-style-type: none">• Att ses fysiskt ger mer än digitala möten.• Flera saker som inte hanns med på dagens möte. Centralt att fråga oss hur rådet kan nå längre tillsammans. Gärna mer träffar.• Heldagsmötena kanske kan förlängas med en halv dag. Ett annat alternativ är att träffas i mindre arbetsgrupper.• Två gånger per år är bra. Men om det finns frågor att arbeta med kan det vara bra att träffas oftare.• Timingen är central. Kan vi synkronisera oss mer för att få en hävstångseffekt?• Enkäten skickas ut i början av september och resultatet presenteras på novembermötet. Vid mötet diskuteras även mötesfrekvens under 2024.
6.	Avslutning	Charlotta George	Socialstyrelsen kommer att delge samtliga deltagare powerpointpresentationen och protokoll.
7.	Nästa möte	Charlotta George	Nästa möte den 6 november.